

Österlens

Naturskyddsförening

Program, vår – sommar 2023

Ordföranden har ordet

Välkommen till en vår och sommar med Österlens Naturskyddsförening!

Styrelsen har skapat en intressant blandning av sammankomster där du kan träffa andra som gillar naturen och dess olika nyanser på Österlen. Skriv in datumen i din kalender genast. Vi har märkt att det piggar upp minnet när vi skickar ut e-postpåminnelser. Har du inte redan registrerat din e-post i medlemsregistret så gör det. Du kan även kontakta medlemsregistret om du till äventyrs *inte* vill ha e-post med information och uppdateringar från oss.

Vad gäller naturen, klimatet och miljön så har vi en mindre uppmuntrande tid framför oss med förlust av biologisk mångfald, klimatförändringar och krig i vår omvärld. Det är viktigt att komma ihåg att det faktiskt är en hel del av detta som du själv kan påverka. Visserligen kanske i den lilla skalan, men många bäckar små ger en stor förändring och vi behöver ha ett robust och pålitligt samhälle framöver. Det kan vara sådant som att lita på forskare, ta reda på mer om de varor och den mat vi handlar eller helt enkelt njuta av det som finns nära där du är i vårt vackra Österlen. Gynna dina kravodlare och närbönder. Låt skogen få stå och binda koldioxid, plantera med biokol och använd din cykel mer.

Om du inte hinner vara med ute på våra aktiviteter kan du engagera dig i något av Naturskyddsföreningens många nationella nätverk. Du kan välja mellan klimatkätverket, skogsnetverket, kemikalienätverket, mat- och jordbruksnetverket, handla miljövänligt nätverket samt havsnätverket. Alla nätverk har en samordnare som jobbar på rikskansliet; kolla upp det på webben. Ska vi rädda den här planeten krävs kunskap och bra klimat- och miljöpolitik. Genom att vara aktiv i ett nätverk har du chansen att dra ditt strå till stacken.

Nu under vintern och tidiga våren kan du se till att mata fåglarna i din närhet, de är alltid kul att följa. Kanske kan du ha en fågelholk och följa livet där också? Vår tidning [Sveriges Natur](#) har i nummer 5.22 granskat olika fabrikat av fågelfrön. Där finns också en mycket intressant artikel om skogsbruk att läsa. Tänk att man läser så mycket mer under de mörka årstiderna; sedan när det är ljusare hinner man knappt med att vara inne och sitta och läsa. Fast några dagar innan jag skriver detta var det rejält med snö och jag tog en sen skidtur i mörkret i skogen. Helt underbart, tyst, och stilla. Stjärnhimlen var det som gav ljus och navigationshjälp.

Hälsningar,

Thomas Hansson

Omslagsbild: Blåsippa på Stenshuvud, 24 februari 2020. Visste du att blåsippan är *myrmekofil*? På dess frön sitter en liten fettkropp som myror gillar. Myrorna bär iväg fröna till sina underjordiska bon där de kalasar på fettkroppen medan det oskadda fröet kan gro och bilda en ny planta.

OBSERVERA: Vi hoppas och tror att coronaviruset fortsätter att hålla en låg profil. Därför återinför vi **samåkning** till majoriteten av de aktiviteter som hålls bortom Simrishamns tätort. Som ett led i detta inför vi **obligatorisk föranmälan** till de berörda aktiviteterna, vilket gör att vi har koll på tillgängliga bilplatser. Samåkning gör det enklare för dem som är bilfria att hänga med, samtidigt som det reducerar vårt kollektiva koldioxidavtryck. Den som får skjuts förväntas lämna ett lämpligt bidrag till chauffören för sin del av bränslekostnaden, så försök ta med kontanter i mindre valörer.

Om du inte passerar Simrishamn på väg till exkursionen får du information om var exakt vi möts upp när du föranmäler dig. Vem du ska anmäla dig till anges under respektive aktivitet.

Kick-off-möte för *Biosfärområde Österlen* – en möjlighet?

Onsdag 08 februari kl. 18:30

Under det gångna året har Kiviks Museum i samarbete med Österlens Naturskyddsförening arrangerat sex informationsmöten och en partiledardebatt för att belysa konceptet *biosfärområde* och för att sondera möjliga vägar för hur vi skulle kunna initiera en sådan process i våra trakter. Det sista av höstens möten sammanföll tyvärr med ymnigt snöfall och ishala vägar, varför de inbjudna föredragshållarna tvingades att på kort varsel ställa in sina resor till Österlen.

Ikväll blir det en kick-off för en ny säsong – nu med inriktning på att försöka ta mer konkreta steg i den långa processen mot ett österlenskt biosfärområde. Fler aktörer kommer att bjudas in. Vi hoppas att även föredragshållare som inte lyckades ta sig till novembermötet nu har möjlighet att medverka.

Exakt program för kvällen är inte spikat vid ÖNF-programmets presstopp utan kommer att i sinom tid utannonseras via Facebook, ÖNF:s hemsida, samt med e-brev till de medlemmar som meddelat Naturskyddsföreningen sin e-postadress. Kom med du också och lyssna, lär och bidra med tankar och ideer om vår hembygds hållbara framtid!

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till info@kiviksmuseum.se senast ett par dagar före mötet.

PLATS: [Dagcentralen Äppelgården](#), Eliselundsvägen 8, Kivik. (Du tar dig dit på egen hand.)

ENTRÉAVGIFT: Medlemmar i ÖNF eller Kiviks Museum betalar 75 kronor, övriga 100 kronor. I entréavgiften ingår kaffe och kvällsmacka.

KONTAKTPERSON: Thomas, 070–9472677

Några gånger varje år brukar vi ha anledning att skicka e-post till alla ÖNF-medlemmar. Det kan röra sig om någon ändrad aktivitet eller något som planerats efter att programmet trycktes. Tyvärr kommer många e-brev i retur till oss som följd av att adresserna ifråga är inaktuella. Har du varit medlem i ÖNF hyfsat länge men inte fått e-post från oss på senare tid? Då har vi nog inte din aktuella e-postadress! Du kan uppdatera den via den här websidan:

<https://www.naturskyddsforeningen.se/komplettera/uppdatera-kontaktuppgifter/>

Holkbygge, insektshotell och föredrag om gamla äppelodlingar

Söndag 19 februari

Vi samlas i den häftiga smedjan i södra Östaröd för att gemensamt tillverka fågelholkar och insektshotell som ska sättas upp i några äldre äppelodlingar på Österlen. Du är även välkommen att tillverka en egen holk att ta med hem. Aktiviteten är en del av Leaderprojektet [Nytt liv i Österlens gamla äppellundar](#) som drivs av Helena Edman och Fabian Mebus, Levande Landskap, och som Österlens Naturskyddsförening medverkar i. Helena och Fabian kommer att visa bilder och berätta om hur det står till med Österlens gamla äppellundar och vilka utmaningar och möjligheter det finns. Aktiviteten pågår som längst till klockan 15:00 (hemresa ej inräknad).

MEDTAG gärna verktyg – speciellt bormaskin – och brädbitar om du har. Vi bjuder på vegetarisk lunch, men ta med egen fikakorg!

SAMLING för samåkning vid P-platsen intill restaurang Röken i Simrishamn klockan 09:30.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till Björn, 0702-687171, senast fredag 17 februari. Om du inte åker från (eller via) Simrishamn så anvisar Björn dig om var vi sammanstrålar.

Vandring nordost om Brösarp

Söndag 05 mars

Vi tar en promenad på cirka fem kilometer längs delar av Backaleden och Skåneleden runt Verkeån nordost om Brösarp. Bland annat passerar vi Bengtemölla där vi kanske lyckas få syn på strömstare, kungsfiskare eller forsärla.

MEDTAG fika, sittunderlag och gärna kikare.

SAMLING för samåkning vid P-platsen intill restaurang Röken i Simrishamn klockan 09:30.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till Ingrid, 070-9630308, senast fredag 03 mars. Om du inte åker från (eller via) Simrishamn så anvisar Ingrid dig om var vi sammanstrålar.

Årsmöte och föredrag

Torsdag 16 mars kl. 18:30

Härmed kallas alla medlemmar i ÖNF till ordinarie årsmöte. Motioner skall ha inkommit till styrelsen senast en månad innan mötet. Vill du engagera dig i styrelse- eller föreningsarbetet får du gärna höra av dig i förväg till valberedningen eller styrelsen.

Efter förhandlingarna visar Thomas Hansson bilder från tågloffning runt om i Europa. Jodå, man kan tågloffva oavsett ålder! Fika bjuds det också på.

PLATS: [Österlensalen på Österlengymnasiet](#), Fredsdalsgatan 7, Simrishamn. Entrédörren är låst, så du får knacka på fönstret om du kommer för sent.

KONTAKTPERSON: Thomas, 070-9472677

INGEN föranmälan; det är bara att droppa in!

Vårtecken i Bäckhalladalen

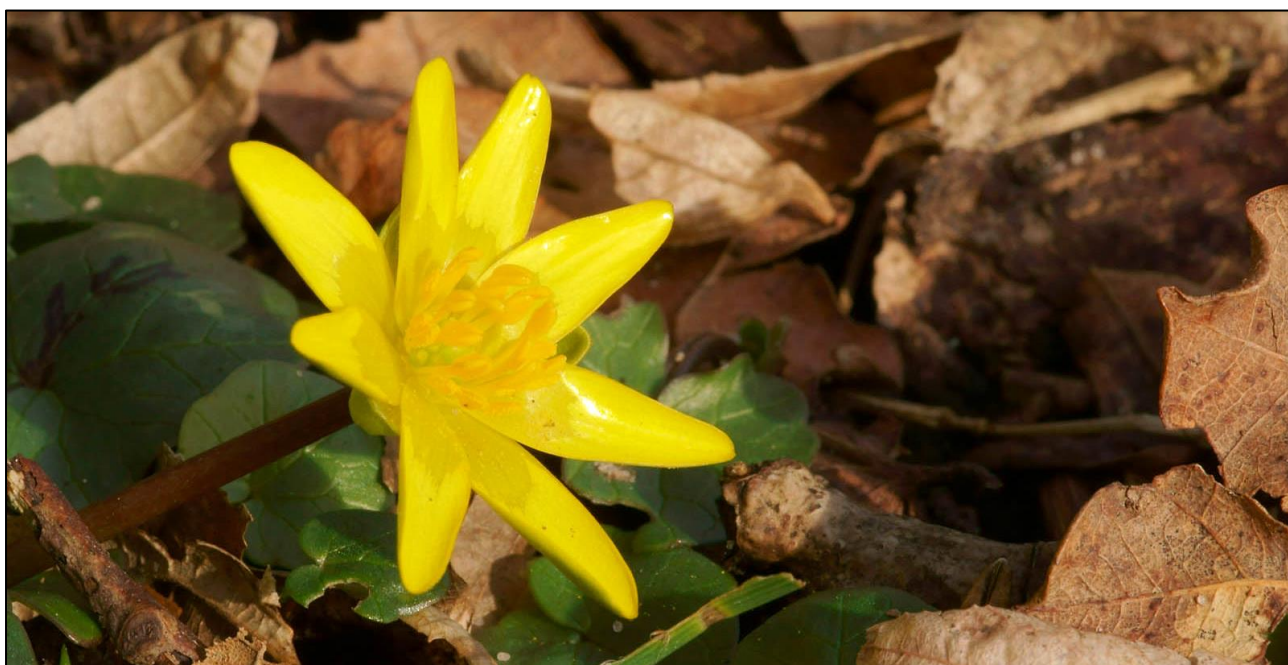
Lördag 01 april

Vi njuter av blommande vårlök, svalört och vitsippa under en promenad i Bäckhalladalen, till ackompanjemang av fågelkvitter. Kanske några nyvaknade dagfjärilar fladdrar förbi?

MEDTAG fika i ryggsäck, gärna kikare.

SAMLING klockan 10:00 vid det tidigare stenbrottet som du kommer till via Hallavägen. Om du kommer inifrån Simrishamn på väg 9, åk in till vänster norr om Tobisviksbadet, längs en rad hus och raka vägen fram till en liten [parkering](#) (koordinater: 55°34'27.6"N 14°19'40.4"E).

KONTAKTPERSON: Margareta, 070–5356199. Eftersom Bäckhalladalen ligger på gång- och cykelavstånd från Simrishamns centrum har vi varken samåkning eller föranmälan – det är bara att droppa in!

Åbackarna – tätortsnära biodiversitet

Lördag 22 april

I norra delen av Simrishamns tätort finner vi Åbackarna som genomgått en omfattande röjningsinsats inom ett naturvårdsprojekt med syfte att återställa den till naturmark och öka biodiversiteten, dvs den biologiska mångfalden i naturen. Simrishamns kommunekolog Jeanette Qamar följer med oss på vandringen och berättar mer.

MEDTAG fika i ryggsäck, gärna kikare.

SAMLING klockan 10:00 vid [Tobisviksbadets P-plats](#) (koordinater: 55°34'01.0"N 14°20'18.0"E).

KONTAKTPERSON: Ann-Marie, 0730–815806. Eftersom Åbackarna ligger på gång- och cykelavstånd från Simrishamns centrum har vi varken samåkning eller föranmälan – det är bara att droppa in!

HANÖBUKTSVECKAN 13 – 20 maj

En rad arrangemang av *Samverkan för Hanöbukten* och dess anknutna föreningar och aktörer.
Mer info kommer i vår!

Naturbetesmarken intill Gyllebosjön

Söndag 14 maj

En av kommunens mest värdefulla naturbetesmarker ligger strax syd-sydväst om Gyllebosjön. Vi strosar genom detta vidsträckta område där majvivan (avbildad nedan) nu blommar i rikkärren och där ca 200 arter kärlväxter – däribland flera orkidéer – har noterats.

MEDTAG fika i ryggsäck, gärna lupp, flora och kikare. Stövlar för den som vill hålla fötterna torra.

SAMLING för samåkning vid P-platsen intill restaurang Röken i Simrishamn klockan 09:30.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till Margareta, 070–5356199, senast fredag 12 maj. Om du inte åker från (eller via) Simrishamn så anvisar Margareta dig om var vi sammanstrålar.

Naturnatten på Stenshuvud

Måndag 05 juni

I samarbete med Naturum Stenshuvud anordnar ÖNF och naturskyddsföreningarna i Färs, Ystad och Tomelilla en spännande kväll med olika teman: fladdermöss, nattfjärilar, samt jordlöpare och andra småkryp. Innan mörkret faller startar vi med korta presentationer om de olika organismerna vi ska leta efter, varefter man kan cirkulera mellan olika teman. Måhända finner vi den rara bokskogs-löparen (se bilden)? Eller flyger någon stor, rosa snabelsvärmare in för landning?

MEDTAG pannlampa eller ficklampa. Kaffe bjuds det på.

SAMLING vid Naturum Stenshuvud klockan 21:30, då presentationerna startar. Sedan pågår aktiviteterna tills folk droppar av, fram emot midnatt.

Eftersom flera av oss är upptagna med logistiken på platsen har vi ingen organiserad samåkning. Det är heller ingen föranmälan utan bara att droppa in. Ta gärna med dig familj och vänner!

UNDRAR DU NÅGOT så kontakta Björn, 070–2687171, eller Naturum Stenshuvud, 0414–708 82.

Borrby backar – De vilda blommornas dag

Söndag 18 juni

Vi uppmärksammar De vilda blommornas dag med en promenad i backlandskapet omedelbart norr om Borrby. Här finns dammar och skogsdungar samt betesmarker som delvis är opåverkade av kvävegödsel. Ta chansen och upptäck en plats som nästan bara borrbyborna känner till!

MEDTAG fika, gärna lupp, flora och kikare.

SAMLING för samåkning vid P-platsen intill restaurang Röken i Simrishamn klockan 09:30.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till Margareta, 070–5356199, senast under fredagen. Om du inte åker från (eller via) Simrishamn så anvisar Margareta dig om var vi möts.

Ängsslåtter i en gammal äppelodling norr om Vitemölla

Torsdag 20 juli

Vi samlas i en av Österlens gamla trolska äppelodlingar där det fortfarande finns riktigt gamla äppelträd. Området är ett av tre försöksområden i Leaderprojektet *Nytt liv i Österlens gamla äppellundar*. Vi kommer att räfsa, bädda in de gamla träden med hö och kanske slå med lie. För den teknikintresserade visas motormanuell slåtterbalk och batteriröjsåg som kan användas i slåtterarbetet, medan barnen erbjuds guidning i trädklättring. Under kunnig ledning av Helena Edman och Fabian Mebus kommer vi att uppleva äppelodlingen och diskutera biologisk mångfald, beskärning av gamla träd och skötsel av ängsmark.

MEDTAG gärna räfsa, högaffel och lie om du har. Vi bjuder på vegetarisk lunch, men ta med egen fikakorg!

SAMLING för samåkning vid P-platsen intill restaurang Röken i Simrishamn klockan 09:30.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till Björn, 070–2687171, senast tisdag 18 juli. Om du inte åker från (eller via) Simrishamn så anvisar Björn dig om var vi sammanstrålar.

OBSERVERA att datumet med kort varsel kan komma att ändras om det är blött ute eller om väderprognosen antyder att det kan bli så.

Vadarskådning vid Risteören

Söndag 27 augusti

Nu infaller tiden då de arktiska vadarfåglarna flyttar söderut längs våra kuster. Här på Österlen har vi ganska ont om gyttjiga stränder där de kan finna föda, men Risteören nedom Örnahusen är ett av undantagen. Vi får hjälp av den erfarne fågelskådaren Agne Paulsson att lista ut vilka olika arter vi ser i tubkikare och handkikare. Eftersom det är ont om parkeringsplatser nära Risteören promenerar vi 2.6 kilometer, enkel väg, längs den vackra och fågelrika kusten ner till vadarnas tillhåll och skådar längs vägen. Kanske någon säl visar sig?

MEDTAG fika och kikare (gärna tubkikare om du har).

SAMLING för samåkning vid P-platsen intill restaurang Röken i Simrishamn klockan 09:00.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till Claes, 070–5129988, senast fredag 25 augusti. Om du inte åker från (eller via) Simrishamn så anvisar Claes dig om var vi sammanstrålar.

Spovsnäppa vid Skillinge. Foto: Sven Johansson

Var ligger samlingsplatsen "Röken"?

För samåkning till många exkursionsmål samlas vi på [P-platsen intill restaurang Röken](#) i Simrishamn. Den ligger i norra änden av småbåtshamnen, precis söder om Tommarpsåns mynning. Ska du lämna kvar din bil där behöver du ha en P-skiva innanför vindrutan.

ÖNF firar snart 50 årsjubileum

Österlens Naturskyddsförening såg dagens ljus 1973. Vi avser att under hösten uppmärksamma detta under en utflykt i närområdet då vi grillar, umgås, och blickar såväl bakåt som framåt. Speciellt tänker vi då välkomna de nya medlemmar som strömmat till föreningen efter valet. Men vi hoppas att även du som är en gammal föreningsräv rotar i dina gömmor efter gammalt föreningsmaterial och fotoalbum som kan belysa vår historia. Ha gärna detta i åtanke när du vårstadar där hemma!

ÖNF:s hemsida, Facebook och e-postadress

ÖNF har en hemsida varifrån du kan ladda ner programmet som en PDF.

Adressen är <https://osterlen.naturskyddsforeningen.se/>

Vi finns också på Facebook. Om du "följer" vår sida ökar chansen att du nås av aktuell information och påminnelser om våra aktiviteter. <https://www.facebook.com/OsterlensNaturskyddsforening/>

Du kan nå oss via vår e-postadress osterlen@naturskyddsforeningen.se (utan prickar över ö:na)

Styrelse och funktionärer för Österlens Naturskyddsförening

(fram till årsmötet 2023)

Ordförande: Thomas Hansson, 070–9472677

Vice ordförande: Margareta Wirén, 070–5356199

Sekreterare: Björn Lardner, 070–2687171

Kassör: Ingrid Popovics, 070–9630308

Ledamöter: Claes Hansson, 070–5129988, och Ann-Marie Camper, 0730–815806

Suppleant: Inge Erlandsson, 070–5375421, och Per Turesson, 070–7873232

Revisorer: Agne Paulsson, 0414–71349, och Barbro Chiru, 0414–10013

Kontaktpersoner för valberedningen: Elisabeth Arvidsson, 0414–72388 eller 073–0657107, samt Lena Olsson, 076–8111343

Samarbete med Studieförbundet

Som du kanske lagt märke till är pappersversionen av det här programmet kopierat i färg. Det är tack vare Studieförbundet, som haft vänligheten att kopiera upp programmet åt oss!

För dig som ännu inte är medlem i Naturskyddsföreningen

Österlens Naturskyddsförening (ÖNF) verkar i Simrishamns kommun. Vi arrangerar främst exkursioner, men även föredrag och bildvisningar. Vi håller också ett öga på miljön.

Som medlem i ÖNF är du samtidigt medlem i Naturskyddsföreningen och får tidskriften Sveriges Natur – antingen hem i brevlådan eller digitalt.

Medlemmar får bland annat 10% rabatt på resor med SJ genom att logga in via Naturkontakt – Naturskyddsföreningens portal för medlemmar.

Du kan lösa medlemskap via webben,

<https://www.naturskyddsforeningen.se/stod-oss/bli-medlem/>

Om du bor i Simrishamns kommun blir du automatiskt slussad till ÖNF.

Vill du bli medlem i krets på *annan* ort än din hemkommun kan du sedan kontakta medlem@naturskyddsforeningen.se och be dem att flytta ditt medlemskap till önskad krets. Det finns även kretsar i Tomelilla, Ystad, Kristianstad, och många andra skånska kommuner. Kom gärna och prova på; du måste inte vara medlem för att delta i våra evenemang!

Programsammanfattning

Onsdag 08 februari	Möte om Biosfärområde Österlen
Söndag 19 februari	Holkbygge och äppelodlingsföredrag
Söndag 05 mars	Vandring nordost om Brösarp
Torsdag 16 mars	Årsmöte + föredrag om tågloffning
Lördag 01 april	Vårtecken i Bäckhalladalen
Lördag 22 april	Åbackarna
Söndag 14 maj	Naturbetesmarken intill Gyllebosjön
Måndag 05 juni	Naturnatten på Stenshuvud
Söndag 18 juni	Borrby Backar (DVBD)
Torsdag 20 juli	Äppelängsslåtter norr om Vitemölla
Söndag 27 augusti	Vadarskådning vid Risteören

Studie
främjandet

<http://www.studieframjandet.se>

<http://www.naturskyddsforeningen.se>